

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Častitim volilcem ptujskega in rogaškega okraja!

Vsled prerane smrti nam nepozabljivega gospoda Božidara Raiča izpraznjen je sedež slovenskega poslanca v deželnem zboru štajarskem.

Volitev naslednika vršiti se ima dne 28. oktobra t. l.

Shod volilcev v Ptujju dne 18. t. m. proglasil je v soglasju z volilci rogaškega okraja kandidatom gospoda

dr. Franca Jurtela,

pravnika in veleposestnika pri sv. Andražju v slov. goricah.

Odbor pol. društva „Pozor“, kojemu je naloga skrbeti za izvršitev sklepa volilnega shoda, obrača se do Vas častiti volilni možje s prošnjo, da pridete dne 28. oktobra t. l., kakor do zdaj vselej, polnoštevilno na volišče, ter volite soglasno za poslanca okraja ptujsko-rogaškega v deželni zbor štajarski gospoda dr. Franca Jurtela!

Živeli Slovenci!

V Ptujju, dne 19. oktobra 1886.

Odbor pol. društva „Pozor“.

Naš kandidat za dež. zbor.

Slovenci, od kedar živijo v sedanjih domovini, niso imeli sreče, mirno živeti, in se dolgo veseliti tega, kar so si priborili z lastnim trdom. Hitro, ko so tuji kruhoborci pri nas zapazili to ali uno, so vsikdar željno pridrli pa jim odvzeli vse ne gledé na pravo.

Slovenci znebili so se svojih pravic tedaj uže davno in večstoletna boritev za te narodne pravice in svetinje niso do sedaj še zaželenega uspeha imele.

Naš ubogi in blagi narod rodil je vendar možé, koji so se za nj in njega staro pravo potegovali, koji so vse njihovo življenje delali na

to, da dosežemo, kar drugi avstrijski narodi uže dolgo uživajo, da ne ostanemo dalje lastne matere pastriki, da ne ostanemo dalje „ofri“ v lastni hiši.

Eden najslavnejših teh velmožev bil je naš Božidar Raič, koji je vse žrtvoval za narod, vero in domovino.

Ali neusmiljena smrtna kosa ne prizanesé tudi temu dobrotniku slovenskega naroda; v najlepši dobi zapustiti nas je moral ta velikan.

Božidar Raič zastopal je Slovence in posebno pa še ptujske, rogaške, ormoške in št. lenarske Slovence v državnem zboru; v deželnem zboru štajarskem je bil on zastopnik ptujskega in rogaškega okraja. Pred kratkim odposlali smo mesto Božidara našega znanega politikarja Lavoslava v državni zbor.

Volitev za deželni zbor štajarski razpisana je na dne 28. t. m. Ptujski in rogaški Slovenci zjediniili smo se, da ponudimo kandidaturo po celem malem Štajarju dobro znanemu gospodu dru. Francu Jurteli, odvetniku in veleposestniku v Ptujju.

Pri volilnem shodu v Ptujju dne 18. t. m. ponovili smo naše želje in imenovani gospod nas je zagotovil, da prevzame to težko butaro, ako volilci to od njega želé.

Gospod dr. France Jurtela, rojen pri sv. Andražju v slov. goricah leta 1854, je kmečkega stanú. Starši so mu pomrli, ko še je v osnovne šole hodil in preselil se je tedaj s svojim bratom Andrejem, kateri je profesor v Petrogradu, v Ptuj. Tukaj je osnovne šole dokončal in se podal na Mariborsko gimnazijo, kjer je l. 1875. maturo dovršil. Pravdoslovne študije dovršil je v Gradcu in od tega časa posloval je v Ptujju kot odvetniški koncipijent. Z rajnim dr. Gregoričem bila sta si zvesta prijatelja in govori se, da bode prevzel njegovo pisarno in uže s 1. novembrom postal samostalni odvetnik v Ptujju.

Dr. Jurtela je eden najdelavnejših narodnjakov na Slov. Štajarskem. Pri ustanovljenju

„Narodnega doma“ v Ptujju delal je neumorno z drugimi ptujskimi narodnjaki, kakor z dr. Gregoričem, dr. Plojem, dr. Čučkom, Jurcom in Urbancem. Ustanovitev posojilnice v Ptujju je njegovo delo.

Reči se tedaj sme, da je ta kandidatura srečna. Ker smo si zbrali takega značajnega moža za našega kandidata, bodemo na dan volitve, t. j. dne 28. t. m. enoglasno oddali glase blagorodnemu gospodu dru. Francu Jurtela!

Živio kandidat narodne stranke gospod dr. France Jurtela!
Volilec.

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

(Dalje.)

7. Kdo vodi družbo sv. Cirila in Metoda?

Zastopniki vseh podružnic zbirajo se vsako leto enkrat k velikemu občenemu zboru cele družbe. Takrat volijo glavni odbor t. j. 12 gospodov; ti naj vladajo in vodijo vso družbo. Zato se jim pravi: „vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda“; temu se pošiljajo tudi vsa pisma, družbo naravnost zadevajoča. Na čelu jim je prvomestnik. Vsaj polovica teh gospodov mora stanovati v Ljubljani. Poglavitno mesto vsega slovenskega naroda — Ljubljana je toraj sedež družbe sv. Cirila in Metoda. Pri občenem zboru volijo zastopniki tudi 5 nadzornikov, ki skrbé za to, da se denar po nepotrebnem ne zapravlja ter večkrat pregledujejo družbino blagajnico, in 5 razsodnikov, ki naj razsojajo, kedar bi se vneli kaki prepiri v družbi.

Občni zbor je imeniten dogodek za vso družbo. Shaja se lahko vsako leto drugod, da se tako po večjih krajih ljudje vnamajo za družbo. Na takem zboru daje družbino vodstvo račun o svojem delovanju, naznanja kam so se obrnili družbini denarji, kje in kako se je podpirala slovenska mladina. Tedaj pa izrekajo tudi zastopniki posameznih podružnic svoje želje ter z živo besedo odkrivajo nevarnosti, ki preté v njihovem kraju našim slovenskim svetinjam.

Prvi veliki občni zbor se je sešel 5. jul. 1886 o godu sv. apostolov Cirila in Metoda v Ljubljani. Zastopniki raznih podružnic so bili najprej pri slovesni sv. maši v kapeli sv. Cirila in Metoda; daroval jo je med obilno asistenco preč. g. Toma Zupan. Potem so imeli v čitalnici zbor, pri katerem so se vrstili navdušeni govori. Pri volitvah so bili izvoljeni: za prvomestnika ali poglavarja vse družbe preč. duhovni gospod profesor Toma Zupan, vodja v Alojzijevišči in škofov konzistorijalni svetovalec, za odbornike p. n. gg.: Gregor Einspieler, mestni kapelan v Celovcu; dr. Karol Bleiweis plem. Trsteniški, primarij in deželni poslanec

itd.; Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“, mestni odbornik; Matej Močnik, mestni učitelj v p.; Ivan Murnik, cesarski svètnik, deželni poslanec itd.; Luka Svetec, c. k. notar, deželni poslanec itd.; dr. Ivan Tavčar, advokat; dr. Josip Vošnjak, deželni poslanec itd.; Josip Žičkar, mestni vikar v Celju; Anton Žlogar, mestni kapelan in katehet; in Andr. Žumer, c. k. okrajni šolski nadzornik. Za nadzornike so bili izbrani gg.: dr. J. Kulavic, stolni kanonik; Anton Knez, veletržec; dr. Papež, advokat; Franc Ravnikar, veleposestnik; Janez Zagorjan, mestni kapelan; za razsodnike pa p. n. gg.: dr. Čebašek, prošt; dr. Alfons Mošé, advokat; dr. Munda, advokat; Lud. Ravnikar, c. k. dež. sodnije svetovalec; dr. Jernej Zupanec, predsednik notarske zbornice.

Ta čestita imena vam glasno pričajo, da je družba sv. Cirila in Metoda v najboljših rokah, da jo vodijo možje, katerim srce toplo bije, za dušni in telesni blagor slovenskega ljudstva.
(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Krmljenje konj v jeseni.

V mesecu oktobru se že pripravlja zima. Pri nas na Štajarju imamo še sicer lepih, solčnih dni, vendar pa se že h koncu meseca vlačí meglovje in noči so hladne. Zvečer in v jutru je obilna rosa, v jutru celo mraz, včasih pa že pade tudi sneg. Ni več dobro po takem konj po četirih popoldne puščati še na paši in v jutru jih ne smemo spustiti teščih in ne, dokler je še rosa, s hleva. Kedar je močen veter ali vlažno vreme, je bolje, ako jih ne spustimo na pašo ali k večjemu še okoli poludne za 2—3 ure, da se zletajo in vtrdijo.

Najvažniše pa je, da prestopaš po času od zelene na suho krmo. To je veliko važniše, kakor pa na robe, prestopiti od suhe na zeleno krmo. Tu ne pomeni veliko, če se kaj zagrešiš; če je najhuje, dobi ti konj drisko. Ta se pa hitro izgubi, ako še ni ob enem kaj druga na poti: notranje ali zunanje prehlajenje ali pre-slastna krma.

Drugače pa je v jeseni pri konjih, ki so bili vse poletje čisto ali iz večine imeli zeleno krmo. Le ta je vodena in sočnata (v močarnih letih je znano, da je krma sočnatiša kakor v v sušnih), za to je v krvi več vode, reči, ki se v krvi sesédajo, se iztanjšajo, za to pa se vsi izločki in izmečki pomnožijo. Ako pa daš sedaj konju naglo samo suhe krme, udebéli se kri, izločki pa se izmanjšajo in sicer tem bolj, čem več ima krma redivne moči. Tako pa se rado izgodi, da se kri ne staka prav, da konj ne izgubi in dobi trdo blato, da se mu zadela, da ga grize, da se mu unamejo možjani ali pa

pluča, itd. vse to pa je nevarno za življenje ali vsaj za rabo konja.

Prestopiš pa od zelene na suho krmo tako, da daješ den na den k zeleni nekaj suhe krme in vsak den nekaj zadnje več, prve pa manj, vendar ne otrobov ali zrnja, marveč obležanega, dobrega sena ali otave. Ščasom pa se z zeleno klajo celo neha. Priporoča se, da se daje živalim soli, kajti sol pomaga, da se kri manj seséda, na obisti pa upliva, da gre scavnica in blato v pravi meri od konja. Sol dela po takem nasproti suhi krmi.

Znano je, da pade pri nas večasih sneg prav rano, že sredi meseca oktobra. Le ta ali potlej leži ves čas ali pa še skopni za nekoliko dni, mraz nastopi, ki krmo skazi in zmrznjena krma, ako se tudi stali, je slaba, brez okusa, ne redi in pouzroči bolezni v prebavnih in dihalnikih. Zelene krme tedaj ne moreš več polagati ali če si že razumen živinorejec, ne smeš je dajati konjem. Dobro je torej sedaj, vsaj od srede meseca oktobra, že začeti z mešanjem krme. Mogoče, da se to kmetovalcem ne bo dopadlo, izlasti še tistim, ki se držé pravila: „Na Škatrejino z živino domov!“ ter bi še najraje živino celo čez ta čas gonili na pašo.

Res, ko bi se to ne reklo več, kakor živino za par ur na prosto gnati, da se razhodi, to bi že veljalo. Ako se pa živina goni na pašo, da se preživi, naj kje spomladi ne manjka krme, stori pa človek boljše, če svojo živino za par glav zniža. Dobro krmljenje ostale živine mu bode to dovolje povrnilo.

Kedar je setva pri kraju, peča se konje-rejec v prostih urah s tem, da dve-, triletna žrebeta vpeljuje v vožnjo ter jih privadi na njo. Naj mu ne bode žal truda ter jih naj vsak den vpreže. Tako mu ne bode treba žrebet na roki sprejavati, kajti je to najslabše. Ako je žrebe dobro obrzdano in vpreženo ter ima staršega konja za tovariša, ne bode ga to težko stalo.

Sejmovi. Dne 25. oktobra v Ribnici, na Vidmu in v Cerkovicah. Dne 28. oktobra v Št. Juriju pri Celju, na Holmu, na Muti, v Koračicah, v Cmureku in v Slov. Bistrici. Dne 29. oktobra v Koprivnici.

Dopisi.

Iz Ptujja. (Študentovska kuhinja. Prošnja do slovenskih domoljubov.) Nihče ne bode tajil, da se razširja po spodnještajarskih mestih, koder so gimnazije, nek slovenskim dijakom sovražna in poguben duh, rekel bi, duh graškega mestnega zastopa. Naravna posledica se že pojavlja in se še bode. Slovenski dijak ne najde več v teh mestih tih in toliko podpornikov in dobrotnikov za

svoje nauke, kolikor mu jih je treba. Žalostna resnica je, da je nemčursk trgovec na slovenskih tléh, kojega največ bogatje in preživé slovenski prejemniki, dijaku, ki ga je prosil hrane, duri pokazal, češ: „Slovenca ne dam ničesar!“ Tako brezsrčno in nečloveško postopanje naših nasprotnikov in odpadnikov bi utegnulo za slovenski inteligentni naraščaj opasno biti. Skrajni čas je torej, da začnemo sami nadarjene a uboge slovensko dijake srednjih šol podpirati s tem, da takój ustanovimo v spodnještajarskih mestih, Mariboru, Celji in Ptujju, študentovske kuhinje, da tako odpomoremo istiniti živi potrebi. Učimo se iz preteklosti! Slovenska dobrotljivost in požrtvovalnost je nam štajarskim Slovincem naklonila največjega moža: Slomšeka. In slavni pokojni vladika je večkrat očitno rekel: „Brez pomoči blagodušnega mešnika bi tudi jaz nikdar ne bil v šole prišel, nikdar svojega cilja dosegel.“ Pomislimo, koliko slovenskih razumnikov brez razločka stanú se ima za svojo eksistenco največ raznim dobrotnikom in podpornikom zahvaliti! Posnemajmo tedaj blagega dobrotnika Slomšekovega — Praznikarja! Gledé na prej rečene razloge, so Ptujski Slovenci meseca septembra t. l. ustanovili v Ptujju v samostanu velečestitih gg. oo. minoritov dijaško kuhinjo za nadarjene, pridne a ubožne dijake, ki tukajšnjo nižjo gimnazijo obiskujejo. Ljudomili g. gvardijan je z veseljem in velodušno kuhinjo, prostore in vse potrebno za ta plemeniti namen dovolil in oskrbel, in izrečemo mu tukaj v imenu slovenske učeče se mladeži ptujjske pristrčno zahvalo za to. Posebni, v ta namén izvoljeni nadziralni odbor gg. profesorjev ima strogo čuvati in gledati na tó, da se bode hrana samó vrednim in potrebnim dijakom delila. (Konec prih.)

Iz Negove. (Oskrunjenje praznika.) [Konec.] Zares čedalje slabši sad rodi toliko prehaljena liberalna omika. Vendar s tem pa ni rečeno, da bi ne bilo nobene izjeme pri nas. Ne! Hvala Bogu znajdejo se goste izjeme, posebno so še kmečki fantje skoraj vsi pridni in pošteni. Le poglejmo te rogovileže, katere so žendarji pozaprl. Niti ednega kmečkega sina ni med njimi, marveč sami ubogi hlapčki. Tak vam krvavo zaslužene denarje, na ta dan zapravlja in ko se napije, okrog cerkve razsaja, da je groza, in tako Bogu posvečen dan skruni. Nekateri med njimi celo leto ni pri pridigi, saj nima časa iti, mora ali v gostilni sedeti, ali kar še je mnogo grše in hudobniše, krog cerkve s smodko v ustih se sprehajati ali postopati. Iz tega izvira, da so te svečanosti, katere so bile nekdanj ljudstvu v blagor, sedaj mu v gorjé. Njih namen Boga častiti se še sicer v cerkvi stori in pride tudi mnogo prav pobožnih kristijanov v cerkev. Ali zunaj cerkve se sliši vriskanje, preklinjanje in petje, da

je človeka groza. Saj je lahko mogoče, da v peklenškem brezdnu tudi grje ne mora biti.

Žendarje sicer storijo svojo dolžnost, vendar kaj pomaga, ako jih na jednom kraju preženejo, saj se zopet na drugem zbirajo. Da se pa tem nerodnostim ali boljše rečeno skrunjenju praznikov v okom pride, mislim, da bo najboljši pripomoček, če se pri cerkvah, kjer se s takimi djanji Bogu posvečeni dnevi skrunijo, proščenje ali žegnanje prepové. Ko namreč bi proščenja ne bilo, bi gotovo vsi ti — iz večine tuji ljudje — izostali. Zelo nepotrebni so posebno taisti krčmarji, kateri pod prostim nebom svoje vino točijo. Za potrebne ljudi imata že naša dva krčmarja dovolj vina. Posebno dobro bi pa bilo, ko bi se taisto nemčursko motovilo s svojim „ringelšpilom“ spodilo, naj bi svoj kolovrat kje drugje potakal in svoje lajle gonil, da ne bi tako rekoč že pred cerkvenimi durmi, ljudem denarja iz žepa jemal. In še jedna taka stvarica se je privlekla, od sv. Duha s svojo ropotijo, katera je celo božjo službo z neko piščalko, na prostoru pred cerkvo zvižgala. Mož je že precej starovičen ali priletan, vendar je še pa celo otročji, in svetoval bi mu, da ako že pis-kati mora, naj svojo kramo tje postavi, od koder se vsaj v cerkev slišalo ne bode. Pri vsem pa se dela več nečasti kot časti božjemu imenu na ta dan in zategadelj je ta svečanost pri našej cerkvi nepotrebna in škodljiva. Bila bi dobrotà, ko bi se prihodnje leto opustila, saj se dela Bogu nečast in tudi poštenim farmanom sramota, posebno, ker bi se s tem vsem tujim fantalinom ne dala priložnost, zbirati se pri našej cerkvi in razgrajati; vsacega bralca opozorim na to, da so bili razgrajavci iz tujih župnij, imen ne bodem navedel, ker moj namen ni, koga žaliti, ampak samo toliko, da se naši župniji ta sramota ne pripiše.

Iz Ruš. (Petindvajsetletnica Smolniške cerkve.) Nekdaj so za božjo čast vneti kristjani mnogo lepih cerkev postavili in drago oskrbeli, sedaj je kaj takega zelo redko. Zato zasluži pokojni Luka Hleb, bivši kmet na Smolniku, občno pohvalo, ker je dal s pomočjo svojih sosedov in Smolničanov večjidel na svoje lastne stroške prostorno in lepo cerkev na Smolniku postaviti in jo z vsem potrebnim dobro oskrbel. Povod in zdatno pomoč k tej postavi so dali prečastiti g. kanonik Marko Glaser. Rajni milostljivi škof so bili dela tako veseli, da so se sami na visoko Pohorje potrudili in Smolniško cerkev v nazočnosti 9 duhovnikov dne 28. okt. 1861 posvetili in v njej prvo daritev sv. mešo v zahvalo in Bogu na čast darovali. Od tiste dobe do zdaj se je odslužilo v ti cerki 1928 sv. meš in 3000 ljudi obhajalo. Naj bi ta sv. opravila bila v pomoč in tolažbo vsem živim in mrtvim dobrotnikom te cerkve, posebno pridnemu ustanovniku Lukežu Hlebu, kateri že od

dne 29. avg. 1874 zraven svoje toliko drage cerkvice v Bogu mirno počiva. Letos na Šimonovo bo doteklo 25 let, kar je bila omenjena cerkev posvečena in spodobi se, da se spomin tega veselega dne in toliko blagega ter truda polnega dela s petindvajsetletnico vredno obhaja, in da Bogu in Mariji, katere brezmadežnemu spočetju je ta cerkev posvečena, za vse dodeljene in sprošene milosti in dobrote dolžna čast. To namerava tudi sedanji Luka Hleb, vredni sin svojega pobožnega očeta, storiti s pomočjo za božjo čast vnetih Smolničanov in v ta namen bo v nedeljo pred vsemi Svetniki 31. okt. shod pri Smolniški cerkvi z rano in slovesno pozno božjo službo in pride procesija iz Puščave in Ruš, k njej se bode gotovo mnogo pobožnih duš s Pohorja in sosesčin pridružilo. „Slavite spomin svetosti božje. Hvalite Gospoda z nebes, hvalite ga na višavah.“ Ps. 148.

Od sv. Lovrenca v Puščavi. (Nekaj o naših nasprotnikih.) Preteklo leto je bilo nekaj kmetov iz naše okolice na veselico kmečkega bralnega društva v Ruše povabljenih. Kako so se veseli in zadovoljni vrnili domu, ter niso mogli prehvaliti, kako so se dobro imeli in zabavali! V njih se je hitro misel sprožila tudi pri sv. Lovrencu tako društvo osnovati in kmetom priložnost dati, da bi se mogli tudi po težkem delu kedaj v družbi s svojimi sosedi in prijatelji svojih skrbi otresti. To se je tudi zgodilo. Društvena pravila so se od c. k. deželne namestnije potrdila in se je tako društvu dovolilo, s petjem, godbo, plesom, igro itd. se razveseljevati. Društvo se osnuje in vabila razpošljejo vsem našim in tudi nekterim daljnim kmetom, vsem tržanom do dveh, katera sta nam že prej svojo pesnico zapela. Pa zdaj — tresoč se, obračajo naši nasprotniki vabila —: „Je vse bindiš — vabilo pa ne Einladung — veselica pa ne Unterhaltung — oj, tam se bo vse slovensko govorilo — kaj še bo vse na svetu? res, naša nemška špraha je na zgubi. Pa to ne sme biti, storimo, kar je v naših močeh!“ Tako so se pogovarjali hujskači in slednjič tudi storili. Pri prvi in drugi veselici so nasprotovali samo z jeziki — plitve glave so jim verjele, pa pri tretji veselici so svoje sovražstvo do vsega, kar je slovenskega, v djanju skazali. — Ako ravno društvo, katero ima postavna pravila, samo vabljeni goste in udeleženci sprejema in zborovanje politični gosposki naznani, nima policijske ure, je vendar naše društvo terjalo plesno licenco, pa se mu je odbila brez postavnega uzroka, Zakaj? Pri veselici še ni bil program končan, že prideta dva zagrizenca s pomočjo, ter sta s silo vse deležnike veselice odgnala. Vsled njihovega nepostavnega postopanja je nastal resnično nemir; pa „škandal“, kakor oni pišejo, ne, in kar je bilo, to so sami naredili, da zdaj lahko po

„Marburgarci“ žvečejo, kakor cukranega polža, njihove trančarije. Dobro, saj to sami ne verujejo, manje pa še drugi. Namen je le ljudi hujskati, sebi in drugim pa ljubi mir kaliti. Kaj pa bo sodnijska obravnava, s katero tak strašijo, prinesla? Ako dvakrat rečem — zadenem, da se jim bodo nosi pobesili.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Minister grof Taaffe je v drž. zboru povdarjal uni den, da skrbi vestno za nemščino ter ne pusti nikjer, da se ji kraté pravice, več pa meni, da ni treba. To je že resnica, da pod tem ministrom nemščina ne trpi krivice, ali mi menimo, da skrbi preveč za nemščino ter čutimo, da še trpé drugi, izlasti naš slovenski jezik slej, kakor prej krivico. — Volitve za obe, avstrijsko in ogersko, delegaciji so gotove ter gredó skorej vsi prejšnji delegati v Budo. Česki poslanci so nudili sporazumljenje svojim nemškim tovarišem, toda le-ti ga niso marali vzprejeti, zato so izvoljeni za česko kraljestvo saml Čehi. — Štajarsko deželo zastopa baron Moscon in dr. Reicher, oba Nemca. — Na Dunaju je nek uradnik dr. Schmidt umrl za kolero. Prinesel jo je seboj iz Pešta. Silen strah je zdaj po mestu. — Štajarski deželni zbor snide se bojda meseca decembra in zboruje še noter v novo leto. — V Gradcu snujó nov, nemško-liberalen dnevnik ter pobirajo po celi deželi denar za-nj. Ni dvoma, da bodo tudi našim nemčurjem po Mariboru, Celju, Ptujju itd. puščali na — žepu. Potrebe pa za tak časnik nismo čutili, saj opravlja „Tagespost“, „Marb. Zeitung“. „Deutsche Wacht“ in „Obersteirer-Blatt“ tudi že enak posel doslej izbornu. — Na Koroškem se zanima nemška-liberalna stranka sila za to, kdo da postane nov škof. Ako ne postane mož njih stranke, pravijo, da gredó vsi Nemci v starokatoliško cerkev. No, to pa bi bila škoda! Kar prisega na nemški liberalizem, je itak v katoliški cerkvi to, kar garjeva ovca v čredi zdravih ovác. — V soboto dne 17. oktobra so imeli na Kranjskem plohe in grom. Na Nanosu je ubila strela nekega mladeniča in vpreženega vola, družega vola pa je še preskočila. Na Gorenjskem je letošnja letina taka, da še niso imeli v kratkem tako dobre. Vsega pridelka je obilo. Za Notranjsko bode treba voliti drž. in dež. poslanca na mesto ranjega Obreze. — Iz okrajev Kočevje in Čabar odide tudi letos do 2000 drvarjev čez zimo na Oggersko in Hrvaško. — Kakor smo že napovedali, postavila je sedaj kat. konservativna stranka prošta msg. A. Jordana v Gorici za kondidata v drž. zbor furlanskim (italijanskim) volilcem. „Soča“ ga lepo priporoča, češ, da je značajan mož, ki se bode vsekar odločno potegnil za prave potrebe svojih volilcev. — Ploha je tudi po Go-

riškem naredila veliko škode, podrla je železnici most pri Korminu, poškodovala pa most čez Taljamente. Ces. namestnik v Primorju, baron de Pretis, biva še vedno v Gorici in misli še le prihodnji mesec vrniti se v Trst. — Od slej ste mesti Trst in Pulj prosti luki, to je: za blago, ki se va-nji pripelje ali izpelje, ne plača se več carine ali daca. To je za obe mesti velik dobiček. — Za kolero je doslej vzbolelo v Trstu kacic 900, umrlo pa čez 500 ljudi in ni še je konec. — V Reki pa je, hvala Bogu, ni več, zadnjih 14 dni ni nihče za njo na novo vzbolel. — Buda-Pest raste, v petih letih se je vzdignilo število prebivalcev od 380.000 na 438.800. Kolera še vedno razsaja, zadnjo soboto je tam 23 ljudi vzbolelo, 22 pa jih je umrlo za-njo. Dolenja zbornica ogerska je v soboto preložila svoje zborovanje za 6 tjednov. Minister Tisza je menda zato najbolj vesel, kajti ne bo mu treba vedno odgovarjati na mnoga in sitna vprašanja poslancev. So pač sitni, ti madjarski napetnjaki.

Vnanje države. Volitve za veliko sobranje ima sedaj Bolgarija srečno za seboj, a le to ima sedaj svojo težavo: izvoli naj kneza po svojem srečju a ruskega medveda naj ne dregne. Pravi se, da sobranje ne bode volilo, ampak odpovedi kneza Aleksandra ne bo vzprejelo ter ga h krati poklicalo nazaj. Najkrajše bi to sicer bilo, ali drugo vprašanje je, vzprejme-li knez tako povabilo in če ga vzprejme, kaj poréče na to očka, ruski car. Homatiye bi se začele na novo in ruski kozaki so blizu. — Kaulbars, izredni ruski poslanec v Bolgariji, vrnil se je v Sofijo, sicer pa se sliši, da ostane še dalje časa v Ruščuku ter skušuje ondi pridobiti vojake za cara. Iz tega bode pa težko kaj, ker se ti bojé ruskih častnikov, katere jim hočejo vrniti v armado. — Turčija ima mnogo vojakov v Stari Srbiji in Makedoniji. Na čelu jim je Sadik paša. Tudi druge državice segajo po orožju, čemú je to? — Poljaki na Poznanjskem trpé silo od pruske vlade ter se na njih graščinah naseljuje čedalje več Nemcev. Kakor je znano, ima vlada 100.000 mark v ta namen na razpolaganje. — V Frankobrodu je umrl kralj židov — Meyer Karol pl. Rothschild, vse bogastvo ga ni rešilo mrtuda. — Anglija dela sedaj na tihem in na vse kriplje na to, da spravi kako zvezo vkupe zoper Rusijo, a doslej ne najde nikjer pravih tal za-njo. — Predsednik francoske republike, stari Grevy, ima še le ime predsednika in moč vlade je že sedaj v drugih rokah. Pravi se, da mož ne more več dolgo živeti, tedaj pa zasede njegovo mesto Freycinet, sedanji prvi minister, — če ne kdo drug. Mesto je bojda toplo. — Sree sedaj pa zopet Francozom upada in ničesar nočejo vedeti o kacem maščevanju. Kaj le pomenja to? — Španija ima precej novih bojnih ladij, toda

nima denarja, da jih plača h krati ter jih bode je v obrokih izplačala. — Sv. Oče bodo meseca decembra imeli tajno konsistorije ter postane njih poročnik na Dunaju, msg. Vanutelli, v njem kardinal a s tem še ne odide iz Beča. — Uni potres, o katerem smo bili poročali, je po vsej severni Ameriki napravil veliko škodo; kar je pa čudno, je to, da so blizu Pittsburga plinovi viri kar h krati prenehali. Pravi se, da je plin izhlapel pri potresu. Potresi so po onih krajih gosti, od leta 1872 pa do leta 1883 so jih imeli nič več, kakor 364. Na srečo pa niso vsi hudi.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

Res, tukaj nam je dobro biti; napravimo si šotore! Tukaj bi človek zmiraj ostal in na vse pozabil. O srečne oči, ki gledajo, kar mi gledamo!

Preljub prizor! Pred nami stoji mogočna, črnosiva pečina, tu in tam nekoliko obraščena. Pri tleh pod pečino je votlina kakih 10 metrov široka in kakih šest do sedem metrov globoka. Kakih sedem metrov nad votlino, toda bolj na desni strani, je v pečini duplja, enaka slepemu oknu na cerkvi. V ti duplji se je Marija osemnajstkrat Bernardiki prikazala. Na tistem mestu stoji zdaj prezala podoba Matere božje iz najlepšega belega marmorja umetno izsekana, z modrim pasom opasana. Roke ima sklenjene, kakor jih mi sklepamo, kedar molimo, njeno oko gleda v nebo; na nogah, ki nekoliko gledajo izpod dolgega oblačila, ji cvetijo zlate rože. Okrog glave je na črni podlagi s kristalnimi črkami zapisano: „Jaz sem brezmadežno spočetje“. Okoli duplje ščipek zvija svoje pretanke roke.

Doli je votlina z železno mrežo vmrežena, da se po noči ali kadar se snaži, zamore zakleniti. Sredi votline je na šesternih stebričih stoječi srebrni altar, na katerem se vsaki den le po ena sv. meša bere, kar je modro vravnano, drugači bi se vsi duhovniki k temu altarju gnjetli. Kedar stopiš v votlino, stoji na desno roko prost železni svetilnik ali luster, na katerem zmiraj gori do šestdeset darovanih sveč, in vštric tega lustra, a bolj globoko v votlini, stoji drugi luster, na katerem ravno toliko sveč gori. Zadi za tem lustrom je v pečini luknja, kakor globok okenjak, v katerem leži sto in sto pisem ali listov. Tisti namreč, kateri ne morejo k Materi božji v Lourdes romati, ji pa pišejo, kakor otroci svoji materi ter ji pismeno svoja sreca razodenejo. Tudi jaz sem prinesel več takih listov od Marijinih otrok, ki niso mogli z nami iti na božjo pot in so

tedaj pismeno Mariji povedali svoje želje. Kdo bo tajil, da Marijo taka pismica razveselijo!

Med lustroma na skalo naslonjena je mizica, na katero romarji polagajo Mariji v dar prelepe šopke iz friških cvetlic; zakaj, ako tam vzdigneš svoje oči, vidiš ravno nad seboj milostno podobo Matere božje. Tukaj sem v imenu naše rodbine položil šopek k Marijinim nogam. Zadi za altarjem je težka deska, iz katere gledajo železni klini, na nje pa romarji natikajo velikanske sveče; nekatere so debeleje, kakor roka nad laktom.

Na desni strani votline celo v kotu izvira iz pečine čudoviti vrelec, katerega je Marijina moč izbudila, ko se je Bernardiki sedmokrat prikazala. Če železno mrežo dvigneš, s katero je vrelec pokrit, lahko vidiš iz pečine vreti čudodelno vodo, ki je že tisuč in tisuč ljudi ozdravila. Drugače je votlina lepo suha. Da se ljudje preveč v votlino ne tlačijo po vodo, so zunaj železnega omrežja tri ali štiri pipe, iz katerih si lahko natočiš vode, kolikor hočeš. Voda je po cevih napeljana v kopališče, v katerem boleniki zdravja iščejo. Po celem Lourdesu jo pijejo tudi pri mizi. Veliko tisuč steklenic pa jih očetje misijonarji na leto razpošljejo širom sveta.

Ako gledaš proti votlini, ti teče za hrbtom potok Gave. Na celem prostoru med Gavam in votlino, ki je menda kakih štirideset metrov širok, so tla vdzelana z asfaltom (z zemeljsko smolo); na tistem torišči pa, kjer je Bernardika klečala, ko se ji je Marija prvokrat prikazala, je za spomin položen kamen. Klopi, ki so pred votlino postavljene, so vedno polne molilcev. Na desni strani kraj klopi stoji kamenita leca.

Nad votlino okoli po pečini visi menda več ko tisuč bergljic, katere so hvaležni boleniki tukaj pozobesili, ki so po pomoči lourdeske Matere božje ozdravili.

In na tem svetem kraju vam ljudje prelepo molijo! Neki sklepajo roke, drugi molijo z razprostrtimi rokami, drugi stegujejo proseči svoje roke gori k Mariji in zopet drugi poljubujejo sveta tla in pečino, na kateri je Marijina noga stala. Nas vseh oči so v Marijo uprte, a Marija gleda v nebesa, in tamkaj s svojo besedo podpira prošnje romarjev. Tukaj se drug za drugega ne zmeni, ampak vsi govorijo samo z Marijo. Tukaj molijo škofje, duhovniki, bogoslovci, dijaki; posvetna gospoda se tukaj vklanja, visoke gospé se ponižujejo, tukaj matere molijo z otroci, tukaj očetje na pol glasno z Marijo govorijo; tukaj se device Mariji priporočujejo in mladenči za pomoč k Mariji zdihujejo; tukaj bogatin berači pri Mariji, in siromak bi se rad pri nji obogatil; tukaj boleniki na glas vpijejo, naj se jih Marija usmili, slepi bi rad Marijo videl, nemi bi ji rad

hvalne pesni pel, hromi bi rad k Materi tekel. Tukaj ljudi ne razločuje stan, ne starost, ne premoženje, ampak vsi so otroci enega dobrega Očeta, in otroci ene preljube Matere — Marije brez madeža spočete!

Že je bila trda noč, ko se podam v gostilnico, da se nekoliko okrepčam s — petečno juho. Post je o veliki gospojnici. (Dalje prih.)

Smešnica 42. Župnik pa učitelj sta bila v eni župniji celih 25 let in ljudje so ju radi imeli. Za to so jima za 25letnico dali v dar, župniku lep mešni plašč, učitelju pa zlate očali. Ko mežnar to vidi, brž vpraša učitelja, kaj bi utegnili kje njemu podati, ko bode v 3 letih tudi svoje 25. leto izpolnil. Učitelj mu tudi brž odgovori ter pravi: Župniku so dali mašni plašč, meni očali, tebi bodo dali pa — vože.

Razne stvari.

(Volitev v Ptuj.) Volilni možje okraja ptujskega in rogaškega zbirajo se na dan volitve (28. oktobra t. l.) v Ptuj v „Narodnem domu“ ob 8. uri zaran, od koder gredó ob 8^{1/2} skupno na volišče!

(Odbor „Slov. pevskega društva“) odločil bode prihodnji teden v svoji seji pesmi za slavnost prihodnjega leta. Odbor prosi p. n. vnanje odbornike, zaupne može in posamezne ude, naj naznanijo odboru posebne pesmi in želje, na katere se bode, kolikor mogoče, ozir jemalo.

(„Slov. koledar.“) Koledar na steni je kaj ročen, za to si ga vsak rad kupi, kdor le more. V tiskarni sv. Cirila v Mariboru se je za l. 1887 priredil „slov. koledar“ in ima kaj prijazno lice. Kdor zmore 25 ali s pošto 27 kr., kupi ali naroči si ga lahko v tiskarni sv. Cirila. Žal mu ne bode denarja, ker najde na njem vse, kar je na tacih koledarjih v navadi. —

(Vabilo.) Učiteljsko društvo za Ptujski okraj zboruje dne 2. novembra t. l. ob 11. uri dopoludne v okoliški šoli na Ptuj. Na dnevnem redu je 1. zapisnik; 2. poročilo g. nadučitelja Robiča o letošnji dež. šolski konferenciji; 3. poročilo istega o primerni obravnavi šolskih zamud; 4. prostovoljno prednašanje in 5. mogoči nasveti.

(Zahvala.) Ker se je g. J. Kele, učitelj doslej pri sv. Ani v Slov. goricah, preselil za nadučitelja k Novi Štifti pri Gornjem gradu, poroča se nam, da je ondi splošnja žalost za njim pri šolskih otrocih, pa tudi pri njih stariših. Vsi mu želé za njegovo novo mesto: mnogaja leta!

(Savinjski konji.) C. kr. topništvo poskuša konje iz Savinjske doline za vprego. Kupilo se je že nekaj takih za 300 do 475 fl. Ako bodo trpežni, kupi se jih še sčasom več.

(Vinska letina.) V ljutomerskih goricah bere se sedaj že povsodi, natiska pa se vina sicer malo, toda kaplja je nenavadno dobra. Letošnje vroče poletje je trsu dobro storilo. Sladkor se nahaja v moštu iz boljših goric za 22—26 %. Cena je vinu od 100—140 fl. za štrtinjak koj od preše.

(„Grobanje.“) Letos trs dobro dozoreva in daje torej priliko trto v goricah pomnožiti. Polganje v zemljo ali grobanje ne bode spomladi težko.

(Sejem.) Zadnjo soboto je bil sejem v Mariboru izredno živ. Krompirja in zelja se je veliko pripeljalo pa tudi še precej dobro pečalo. Kupcev je bilo obilo in je tržišče bilo okoli dveh že skorej vse prazno.

(Od pošte.) C. kr. pošta v Negovi je nehala, a zdaj so odprli jo v Ivanjih. Mi ne vemo prav, čemu ima popačeno ime Iswanzen.

(Zvesta dekla.) Uni den je J. Novaku, posestniku v Razvanju, v tem, ko se je bil v mesto podal, prešlo 200 gld., z njimi pa tudi dekla. Žandarji pa so jo še zasačili na koldvoru v Mariboru. Samo en goldinar je bila že zapravila, ostale pa je še v žepu imela.

(Samomor.) V Kumenu na Pohorju se je posestnik J. Strasnik obesil. Pravijo, da mu je slabo gospodarjenje zadrignilo vrat.

(Roparstvo.) Hlapec J. Dojerja in cigana V. Herzenbergerja, ki sta bila ob Dravi delj časa roparila, so štirje kmeti uni den v bistrškem grabnu srečno ujeli ter ju c. kr. sodniji v Marenbergu izročili.

(Vojaštvo.) C. kr. lovcev bataljon število 8 preseli se v Celovec, v Maribor pride pa število 28. Čemu je ta selitev, nam ni znano.

(Angelj ubojnik.) V mestu Kildare na Irskem izgodil se je gotove redek slučaj, da je angelj ubil duhovnika. Padel je namreč z oltarja kip angelja na duhovnika, ko je imel ravno sv. mešo, ter ga pri priči ubil.

(Okr. odbor.) Okr. zastop v Šmarju si je izvolil za načelnika g. J. Anderluha, g. Fr. Skaza pa za namestnika; isto tako okr. zastop na Vranskem g. Jos. Musija za načelnika in č. g. dekana Jak. Bohinca za namestnika.

Loterijne številke:

V Gradcu 16. oktobra 1886: 74, 7, 71, 4, 31
Na Dunaju „ „ 18, 88, 77, 24, 13
Prihodnje srečkanje 23. oktobra 1886.

Orgljarska in mežnarska služba

na Hajdinju pri Ptuj bode s prihodnjim novim letom izpraznjena; prošnjiki se naj do 10. dec. t. l. pri dotičnem cerkvenem predstojništvu oglasijo.

Jaka Kolednik,

1-3

župnik.

Slovenski koledar

za steno se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena 25 kr., po pošti 2 kr. več.

Podučiteljska služba

na dyorazrednici na Ptujski gori, III. plačilnega razreda, se umešča.

Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 20. dec. 1886 pri krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuj,

dne 11. oktobra 1886.

1—3

Predsednik:
Supančič.

Dražba cerkvenega vina

pri sv. Petru blizu Maribora.

Dne 28. oktobra, to je četrtek pred vsemi Svetniki se bode **24 polovnjakov** novega sladkega vina s posodami vred po dražbi prodalo.

Marko Glaser,

č. kanonik in župnik.

Ljutomersko cerkveno vino

blizu 80 hektolitrov (29 polovnjakov), izvrstno blago, bode se za gotovo plačilo s sodi vred na dražbi prodajalo v četrtek dne 28 oktobra. Dražba se začne ob 9. uri zjutraj v župnikovi kleti.

Cerkveno predstojništvo v Ljutomeru,
dne 18. oktobra 1886.

Dražba cerkvenega vina.

Ponedeljek 25. oktobra se bo ob 10. uri predpoldnem v Nebovi fare sv. Petra bl. M. v cerkveni kleti sv. Marjete na Pesnici **13 polovnjakov** novega vina po dražbi prodavalo. Cerkveno predstojništvo.

Dražba cerkvenega vina

v Framu, **30 polovnjakov**, poznega branjna, se vrši 2. novembra 1886 ob 10. uri predpoldnem. 1-2

Službo obč. tajnika

išče mož, ki je že 17 let isto opravljal, nemškega in slovenskega jezika popolnoma zmožen in ima dobre spričevala. Ime pové vredništvo „Slov. Gospodarja.“ 1-2

Oglasilo.

Kmetija in velika krčmarija sred pota od sv. Pavla proti Trbovljam, kjer veliko ljudi hodi in se vozi memo moje hiše, pa tudi mojo krčmo obiskujejo; zemlje je 37 oralov 3 hiše, vse nove, hiša in hlev je z opeko krita, prodam pa vse to prostovoljno za 6000 gld.

Več se izvé pri Blažu Winterju, pošta sv. Paul nad Celjem.

Franc Dolar,
lastnik in krčmar.

Nov billard

za keglje in karambolj se prodá. Vpraša se pri **bratih Eisl,** mizarjih v Mariboru.

1-3

Lepa kmetija,

v najlepši legi, obsega vkupej 32 oralov vinograda, njiv, sadnika in sočivnika s trdno zidano gosposko in vincarsko hišo, s kletjo in živinskimi hlevi, pol ure od železnične postaje Pesnica ali eno uro od Maribora prodá se pod ugodnimi pogoji iz proste roke.

Več pové gospod **J. Gaisser,** trgovec s papirjem na grajskem trgu v Mariboru.

Piccoli-eva esenca za želodec
katere pripravljá
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroida, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Ta esenca postala je vsled svoje čudodelnosti vesoljno poznato domače zdravilo. Ni ga več na svetu zdravila boljšega za želodceve bolezni kakor je ravno ta esenca. Tisuče in tisuče bolnikov je po njej že okrevalo; da je to sredstvo res neprecenljive vrednosti potrjujejo najučnejši zdravniki in veliko preč. gosp. duhovnikov. Vsakdo, ki je le enkrat že rabil to zdravilno esenco, se je z velikim veseljem pričel sam, da je ta esenca iz lekarne Piccolijeve pri „angelju“ edino najboljše zdravilo, kolikor se jih je izumilo in se jih priporoča.

Gospodu G. Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš cvet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v veliko slučajih vspešno rabil, proti boleznim v želodcu in zlati žili.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl.

e. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec v Ljubljani. 1-30

1 stekl. 15 kr. Dépôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celočen Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel.